

Parlamentul
Republicii Moldova

VR nr. 03/02-43

24 mai 2023

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroul Permanent
al Parlamentului Republicii Moldova**

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și prevederile art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003 – art.111; Hotărârea Parlamentului nr.433/1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova).

Anexă:

- Proiectul de lege
- Nota informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>145</u>		
" <u>24</u> "	<u>05</u>	20 <u>23</u>
Ora		

Deputați în Parlament:

Igor Grosu
Sincheroci Eugenia
Ana Oplundă
Alina Danolara
Doina Ghema
Murig Păsat
Dan Ciurcu
Bozca Veronica
Daută Mihail
Șchim Gheorghe
Grasu Ion
Teușcă Petru
Basu Nantoi
Boris Morcoș
Carp Lilion
Zavarună Sergiu
Moroșova Maria

LEGE

**cu privire la modificarea unor acte normative
(Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003 – art.111;
Hotărârea Parlamentului nr.433/1990 cu privire la zilele
comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în
Republica Moldova).**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 111 lit. g) va avea următorul cuprins:
„(g) 8 mai – Ziua comemorării și reconcilierii în memoria celor căzuți în cel de-Al Doilea Război Mondial;”

Art. II. – Hotărârea Parlamentului nr.433/1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1990, nr. 5, art. 00), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează, după cum urmează:

1. La punctul 1 lit. b):

Poziția ”Ziua Victoriei și a comemorării eroilor căzuți pentru Independența Patriei (9 mai);” se expune într-o nouă redacție, ”Ziua comemorării și reconcilierii în memoria celor căzuți în cel de-Al Doilea Război Mondial (8 mai);”

2. La punctul 2:

Poziția ”9 mai - Ziua Victoriei și a comemorării eroilor căzuți pentru Independența Patriei;” se expune într-o nouă redacție, ”8 mai - Ziua comemorării și reconcilierii în memoria celor căzuți în cel de-Al Doilea Război Mondial;”

Art. III. Guvernul, în termen de 2 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003 – art.111; Hotărârea Parlamentului nr.433/1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova).

I. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege este elaborat de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova din Legislatura a XI-a.

III. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului este condiționată de necesitatea trecerii la interpretarea și perceperea neideologizată a unor date istorice legate de cel de-al Doilea Război Mondial în societatea moldovenească. Propunerea legislativă are drept obiect **consacrarea zilei de 8 mai ca zi a comemorării și reconcilierii în memoria celor căzuți în cel de-Al Doilea Război Mondial.**

Scopul. Acest proiect de lege se impune având în vedere confuzia care încă persistă între data reală (8 mai) de încheiere a celui de-al Doilea Război Mondial pe continental european, pe de o parte, și cea de 9 mai, impusă de Stalin și de URSS în lagărul socialist, - pentru a-și revendica un rol primordial în victoria împotriva foștilor aliați naziști (vezi Pactul Ribbentrop-Molotov și consecințele lui).

Începând cu anul 2006 în luna mai în Republica Moldova se celebrează Ziua Europei – un eveniment care simbolizează pacea și unitatea pe continentul european. În contextul în care, începând cu anul 2017, prin Hotărârea Parlamentului nr. 76 din 28.04.2017 pentru completarea Hotărârea Parlamentului nr.433/1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova (Monitorul Oficial nr.144-148/234 din 05.05.2017), ziua de 9 mai a devenit – "Ziua Europei", sărbătoare oficială în Republica Moldova, ne aliniem la viziunile părinților fondatori ai Uniunii Europene, care au așezat construcția europeană pe pilonii democrației, drepturilor omului și cooperării. Iată de ce, astăzi, în contextul complicat din vecinătatea noastră estică, valorile europene trebuie afirmate și promovate mai mult ca oricând, iar unitatea și coeziunea la nivelul Uniunii Europene trebuie stimulate și întărite.

Situația curentă. În prezent, celebrarea zilei de 9 mai drept „Ziua Victoriei și a comemorării eroilor căzuți pentru independența Patriei” are loc în conformitate cu Hotărârea nr.433 a Sovietului Suprem al Republicii

Sovietice Socialiste Moldovenești din 26.12.1990. Or, "Patria" menționată în acea hotărâre a dispărut odată cu dispariția URSS și adoptarea, la 27 august 1991, a Declarației de independență a Republicii Moldova. În acest sens, interpretarea ideologizată a evenimentelor istorice din fosta URSS (și actuala Federație Rusă) nu poate reprezenta un punct de reper pentru Republica Moldova.

În 2004, prin decizia celei de-a 59-a sesiuni a Adunării Generale a ONU, zilele de 8 și 9 mai au fost proclamate Zilele Comemorării și Reconcilierii.

Rezoluția ONU invită statele membre ale ONU, organizațiile neguvernamentale și persoanele fizice să comemoreze toate victimele celui de-al Doilea Război Mondial în una sau ambele zile, renunțând la interpretarea militaristă a acestei tragedii umane.

Inițiativa are drept scop asocierea Republicii Moldova la comunitatea statelor democratice de pe continentul european, cum ar fi Marea Britanie, Franța, Slovacia, Cehia, Norvegia, Țările Baltice, Germania, care sărbătoresc victoria la data de 8 mai. Franța a consacrat, prin Legea 81-893 din 2 octombrie 1981, aniversarea evenimentului, iar Statele Unite ale Americii încă din 1948 („*Victory in Europe Day*”).

Inițiativa rectifică ambiguitatea istorică care a fost menținută de guvernările precedente prin insistarea asupra datei de 9 mai de încheiere a celui de-al Doilea Război Mondial pe continentul european, potrivit modelului sovietic, preluat și de actuala conducere a Federației Ruse.

Ziua comemorativă necesită a fi instituită cu scopul de a onora în mod demn sacrificiul celor care au contribuit la victoria asupra nazismului, consolidarea memoriei istorice cu toată complexitatea și tragismul ei, cultivarea percepției critice și neideologizate atât a trecutului precum și a prezentului.

Evidențiind importanța zilei de 8 mai 1945 pentru istoria universală și a poporului nostru, din respect pentru acuratețea istorică și pentru identitatea noastră europeană, propunem ca ziua de 8 mai să fie consacrată „ **Ziua comemorării și reconcilierii în memoria celor căzuți în cel de-Al Doilea Război Mondial**”.

III. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

IV. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege prevede operarea modificărilor în următoarele acte normative:

- *Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003;*
- *Hotărârea Parlamentului nr.433/1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova.*

V. Fundamentarea economico-financiară

Prezentul proiect nu implică cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului public național.

VI. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

După adoptarea proiectului de lege, Guvernul, în termen de 2 luni de la data publicării a legii, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

VII. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege urmează a fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

VIII. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu art. 35 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, fiind solicitată efectuarea expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție. Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de lege.

IX. Constatările expertizei de compatibilitate

Expertiză de compatibilitate nu este necesară, dat fiind că actul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

X. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017 în procesul desfășurării procesului de avizare.

Junel Petru

Deputați în Parlament:

Geaca V. Rosa
Duța M. Alina
Chim George
Geza Ion *J. Grosu*